

Intervju – Sovjetka Krobot, umirovljena primalja, Hvar

- 1. Gdje ste rođeni? Kada i gdje ste završili školu? Jeste li školu pohađali u svom mjestu rođenja ili Vas je život odveo negdje drugdje?**

Rođena sam u Splitu, 29.8.1947. g., a osnovnu školu sam završila u Starom Gradu, u svom mjestu gdje sam i živjela od rođenja. Nakon završetka srednje škole, otišla sam raditi u Donji Miholjac.

- 2. Kako je školovanje primalja izgledalo u vrijeme kada ste se vi školovali?**

Od 1. razreda se išlo na praksu ujutro, a popodne je bila škola – 5 dana u tjednu.

- 3. Jeste li već za vrijeme školovanja doživjeli kakva značajna primaljska iskustva?**

Naša škola je bila u sklopu rodilišta. Liječnici, dr. Anđelinović, dr. Jurić, dr. Zorić, dr. Postružnik, su znali da se nakon završetka škole vraćam na otok pa su me znali zvati za vrijeme nastave da dođem voditi zadak.

- 4. Gdje ste započeli svoje radno iskustvo i što ste sve radili?**

Prvo radno iskustvo stječem kao primalja u Domu zdravlja Donji Miholjac. Samostalno sam obavljala porode u kući. U to vrijeme je to bilo normalno u Slavoniji.

5. S obzirom da ste bili primalja na otoku, kakvi su tada bili uvjeti rada i kako ste se snalazili?

Uvjeti rada su bili očajni, osim ruku i škara, ničega drugog nemaš.

6. Postoje li neke anegdote kojih se rado sjetite i koje će Vam zauvijek ostati u pamćenju?

Kad sam porađala kolegicu sama na selu, bez liječnika, te sam reanimirala bebu.

7. Prije se na otocima porod odvijao u domu roditelja. Koja je tada bila uloga primalje i kako se odvijao porod?

Uloga primalje je bila da kod poziva da žena rađa, uzmem svoju torbu i odlazim kod roditelja i kod nje sam dok ne rodi, pa bilo to i dva dana.

8. Tko je tada, prilikom kućnog poroda, odlučivao treba li roditelj ići u bolnicu i što se, u tom slučaju, trebalo sve poduzeti?

Ako sam bila sama na porodu, sama sam i odlučivala o tome jesmo li za transport i postoje li uvjeti za transport. Imali smo vojne brojeve u ambulanti i preko njih smo organizirali hitne transporte. To nije uvijek uspijevalo.

9. Jesu li liječnici prisustvovali porodima?

Da, ponekad.

10. Prema Vašim saznanjima, je li tada smrtnost žena i novorođenčadi bila veća?

Ne, u 43 godine i 10 mjeseci nijedna žena mi nije umrla. Dvoje djece su nakon transporta u bolnicu imala teška srčana oštećenja.

11. Trenutno ste u mirovini. Imate li neke neostvarene želje? Kako danas gledate na primaljstvo?

Da, volontiranje u Africi. A struka je danas zanemarena, po meni.

12. Možete li možda usporediti primaljstvo prije i sada?

Prije je za majku i dijete skrbila primalja, a sada sestra općeg smjera i to je nedostatak.

13. Koji su danas postupci i kakva je danas skrb za trudnice s Hvara? Koje korake moraju poduzeti te kako se odvija sve od trudnoće do poroda?

Imamo stalnog ginekologa koji skrbi za 60% trudnica, a ostale idu privatno u Split. Kod normalne trudnoće treba smanjiti broj ultrazvuka. Trebalo bi više razgovarati s trudnicama da bi bile bolje spremne za porod i majčinstvo.